

חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986*

פרק א: כרטיסי חיוב

סימן א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה -
- "כרטיס אשראי" - לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר המיועדים לרכישת נכסים מאת ספק ללא תשלום מיידי של התמורה;
 - "כרטיס בנק" - לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר, המיועדים למשיכת כסף באמצעות מכשירי בנק ממוכנים או לרכישת נכסים בדרך של חיוב חשבוננו של לקוח בתאגיד בנקאי וזיכוי אדם אחר על ידי שימוש בכרטיס במכשיר המיועד לכך במקום עסקו של הספק;
 - "כרטיס חיוב" - כרטיס אשראי, כרטיס בנק, כרטיס תשלום או לוחית או חפצים אחרים המיועדים לרכישת נכסים, כפי שיקבע שר המשפטים בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת;
 - "כרטיס תשלום" - לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר, המיועדים לרכישת נכסים מאת הספק, שניתן לצבור בהם ערך כספי בדרך של טעינה חוזרת, למעט לוחית או חפץ כאמור הניתנים לטעינה בכסף מזומן בלבד כאשר לא ניתן באמצעותם לחייב את חשבון הלקוח;
 - "נכס" - מקרקעין, מיטלטלין, כסף, שירותים או זכויות;
 - "לקוח" - מי שכרטיס חיוב הונפק לשימוש;
 - "תאגיד בנקאי" - כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.¹

סימן ב': הוראות כלליות

חוזה כרטיס חיוב וחידושו

2. (א) חוזה לשימוש בכרטיס חיוב (להלן - חוזה כרטיס חיוב) בין לקוח לבין מנפיק לא יהיה תקף אלא אם כן נעשה בכתב ונחתם ביד הלקוח.
- (ב) נקבע בחוזה כרטיס חיוב כי בתום תקופתו הוא יהיה ניתן לחידוש ללא חתימה על חוזה חדש, ובתום תקופתו מסר המנפיק ללקוח כרטיס חיוב חדש ללא חתימה כאמור, יראו כאילו חודש החוזה הקודם באותם תנאים.

כריתת חוזה לגבי כרטיס תשלום מיוחד

- א.2. (א) הוראות סעיף 2 לא יחולו על כרטיס תשלום שניתן לטעינה חוזרת כאמור להלן, ובלבד שעם מסירת הכרטיס יספק המנפיק מידע בכתב כפי שיקבע שר המשפטים:
- (1) רק באמצעות כרטיס חיוב נפרד, אחר;
- (2) בכסף מזומן וכן באמצעות כרטיס חיוב נפרד אחר, בלבד.
- (ב) לעניין חוזה לשימוש בכרטיס תשלום כאמור בסעיף קטן (א), יראו את מסירת כרטיס התשלום וקבלתו ככריתת חוזה כרטיס חיוב בין המנפיק לרוכש הכרטיס או למי שהכרטיס הועבר אליו כדין.

תוקף החיובים

3. (א) חיוביו של לקוח לפי חוזה כרטיס חיוב ייכנסו לתקפם עם קבלה לידיו של כרטיס החיוב.
- (ב) היה השימוש בכרטיס חיוב כרוך בשימוש בצופן, ייכנסו חיוביו של הלקוח לתוקף לאחר שקיבל גם את הצופן.
- (ג) נטל ההוכחה שהלקוח קיבל את כרטיס החיוב ואת הצופן הוא על המנפיק.

סיום חוזה כרטיס חיוב

4. (א) הלקוח והמנפיק רשאים לסיים חוזה כרטיס חיוב בכל עת על ידי הודעה מצד אחד למשנהו.
- (ב) הודיע הלקוח על סיום החוזה, יהיה מועד הסיום המועד שבו נמסר הכרטיס למנפיק; אבד או נגנב כרטיס החיוב והודיע הלקוח על סיום החוזה, יהיה מועד הסיום המועד שבו נמסרה ההודעה למנפיק.
- (ב1) נאמן בפשיטת רגל של לקוח או הכונס הרשמי, כמשמעותם בפקודת פשיטת הרגל (נוסח חדש), התש"ם-1980, רשאים לסיים חוזה כרטיס חיוב של לקוח במקומו, לפי הוראות סעיף 42א לפקודה האמורה; מועד סיום החוזה יהיה המועד שבו נמסרה ההודעה למנפיק.
- (ג) הודיע המנפיק על סיום החוזה, יהיה מועד הסיום המועד שבו נמסרה ההודעה ללקוח.
- (ד) האמור בסעיף קטן (ג) אינו גורע מזכותו של המנפיק להשעות את הזכות להשתמש בכרטיס חיוב, אם היה למנפיק חשש סביר שהלקוח לא יוכל לשלם במועד המוסכם את תמורת הנכסים שרכש; הורה המנפיק על השעיה כאמור, יודיע על כך, בו-זמנית, ללקוח.

אחריות לשימוש לרעה

- 5 (א) בסעיף זה ובסעיף 6 -
- "שימוש לרעה" - שימוש בכרטיס חיוב בידי מי שאינו זכאי לכך לפי חוזה כרטיס חיוב בדרך של רכישת נכסים או משיכת כסף, ובכרטיס תשלום – גם טעינתו;

- "הודעה"** - הודעה של הלקוח למנפיק אחרי שנודע לו על גניבת כרטיס החיוב, על אבדנו או על שימוש לרעה.
- (ב) הלקוח לא יהיה אחראי בשום מקרה לשימוש לרעה שנעשה אחרי שנמסרה הודעה.
- (ג) הלקוח יהיה אחראי לשימוש לרעה שנעשה לפני שנמסרה הודעה למנפיק, לפי הסכום הנמוך מבין שני אלה:
- (1) סכום קבוע של 75 שקלים חדשים בתוספת של 30 שקלים חדשים לכל יום מהמועד שבו נודע לו על גניבת כרטיס החיוב, על אבדנו או על השימוש לרעה בו עד מועד מסירת ההודעה; על אף האמור לעיל, אם מסר הלקוח את ההודעה תוך שלושים ימים מיום שנעשה לראשונה שימוש לרעה, לא יהיה אחראי לסכום העולה על 450 שקלים חדשים; יום ההודעה לא ייכלל במניין הימים, אם נמסרה באותו יום שבו נודע ללקוח על האובדן או הגניבה.
- (2) סכום העסקאות או הפעולות שבוצעו בפועל.
- (ד) הגבלת האחריות האמורה בסעיף זה לא תחול אם נתקיים אחד מאלה:
- (1) הלקוח מסר את כרטיס החיוב לאדם אחר, למעט מסירה בנסיבות סבירות למטרת שמירה בלבד; לעניין זה, מסירת כרטיס החיוב יחד עם הצופן לא תיחשב כמסירה בנסיבות סבירות;
- (2) השימוש בכרטיס החיוב נעשה בידיעת הלקוח;
- (3) הלקוח פעל בכוונת מרמה.
- (ה) הלקוח לא יהיה אחראי בשום מקרה לשימוש לרעה שנעשה לאחר שכרטיס החיוב הגיע להחזקתו של המנפיק.
- (ה1) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ה), בכרטיס תשלום, יהיה הלקוח אחראי, נוסף על האמור בסעיפים קטנים (ג) או (ד), גם לסכום הכסף הצבור בכרטיס עד לטעינתו הראשונה בידי מי שאינו זכאי לכך; אחריותו של לקוח לעניין סכום הכסף הצבור בכרטיס כאמור לא תעלה, בכל מקרה, על סכום של 400 שקלים חדשים.
- (ו) לא תחול על הלקוח אחריות כלשהי לשימוש לרעה שנעשה בכרטיס חיוב, להוציא האחריות המפורטת בחוק זה.
- (ז) בוטל.

השבת סכומי חיוב

6. (א) חויב לקוח בשל עסקאות או פעולות שנעשו תוך כדי שימוש לרעה בכרטיס חיוב, ישיב המנפיק ללקוח, בהקדם האפשרי אך לא יאוחר משלושים ימים מיום הודעת הלקוח, את סכום החיוב, למעט הסכום שבו חייב הלקוח לפי סעיף 5(ג).
- (ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לגרוע מזכותו של המנפיק לחזור ולחייב את הלקוח ביתרת סכום החיוב, אם נוכח המנפיק שהשימוש נעשה בנסיבות המפורטות בסעיף 5(ד) והוא מסר ללקוח הודעה המפרטת את הנימוקים לחיוב.
- (ג) לעניין סעיף 5(ה1) בדבר סכום הכסף הצבור בכרטיס תשלום, יהווה תצהיר של הלקוח ראייה לכאורה להוכחת סכום הכסף הצבור בו; המנפיק ישיב ללקוח, בתוך

חמישה עשר ימים מיום מסירת התצהיר, את סכום החיוב המגיע לו לפי התצהיר; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו של המנפיק לדרוש מהלקוח את השבת הסכום שנתן לו, אם נקבע בפסק דין חלוט כי הכספים לא הגיעו ללקוח כדין.

שינוי ללא הרשאה

- 6א. (א) הודיע לקוח למנפיק, תוך שלושים ימים מיום שנמסרה הודעת המנפיק על החיוב שהסכום במסמך המעיד על העסקה הוגדל ללא הרשאה, ישיב לו המנפיק את ההפרש בין הסכום שעליו הודיע הלקוח כי התחייב בו תמורת הנכסים שרכש, לבין הסכום שרשום במסמך, בערכו ביום החיוב (להלן – סכום ההפרש);
- (ב) המנפיק ישיב את סכום ההפרש, בהקדם האפשרי, אך לא יאוחר מ-30 ימים מהיום שבו הודיע לו הלקוח כאמור.
- (ג) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לגרוע מזכותו של מנפיק לחזור ולחייב את הלקוח בסכום ההפרש כאמור בסעיף קטן (א), כולו או חלקו בערכו ביום החיוב, אם נוכח שהלקוח אכן התחייב גם בסכום ההפרש הרשום במסמך כולו או חלקו; המנפיק ימסור ללקוח הודעה המפרטת את הנימוקים לחיוב לפי סעיף קטן זה, לפחות חמישה עשר ימים לפני החיוב בפועל, וימסור ללקוח, לפי דרישתו, עותקי מסמכים שבידו לעניין זה.
- (ד) נמסרה הודעת הלקוח כאמור בסעיף קטן (א) בעל פה או באמצעות הטלפון, רשאי המנפיק לבקש מהלקוח לאשר תוך זמן סביר את ההודעה בכתב לרבות תיאור נסיבות המקרה; ואולם העדר אישור ההודעה בכתב כאמור, לא יגרע מזכויות הלקוח לפי סעיף זה.

סימן ג': כרטיס אשראי

חוזה כרטיס אשראי

7. חוזה כרטיס אשראי הוא חוזה בין לקוח לבין מנפיק, שלפיו מתחייב הלקוח לשלם למנפיק את תמורת הנכסים שנרכשו מספק באמצעות כרטיס האשראי, והמנפיק מתחייב כלפי הלקוח לשלם את התמורה לספק על פי המוסכם בין המנפיק לבין הספק; התשלום של הלקוח למנפיק יכול שיהיה בדרך של חיוב חשבונו של הלקוח בתאגיד בנקאי או בכל דרך אחרת.

המסמך בעסקה

8. חתימה של לקוח על מסמך המעיד על העסקה בינו לבין ספק שבו צוינו פרטים אישיים של הלקוח ופרטים אחרים, כפי שנקבעו בתקנות, מהווה ראיה לכאורה לביצוע העסקה בידי הלקוח.

עסקה במסמך חסר

9. (א) בסעיף זה,

”עסקה במסמך חסר” - עסקה בין לקוח לבין ספק שבה לא הוצג כרטיס אשראי, או עסקה שבמסמך המעיד עליה לא צוינו פרטים כאמור בסעיף 8, או עסקה שהמסמך המעיד עליה לא נחתם בידי הלקוח.

(ב) חויב לקוח לשלם את תמורתה של עסקה במסמך חסר, והודיע למנפיק, תוך שלושים ימים מיום שנמסרה הודעת המנפיק על החיוב שהוא לא ביצע את העסקה או שפרטי המסמך הושלמו שלא בסכום שבו התחייב הלקוח, ישיב לו המנפיק את סכום החיוב בערכו ביום החיוב, או את ההפרש שבין סכום החיוב המוסכם על הלקוח לפי הודעתו, לבין הסכום הרשום במסמך, לפי העניין, תוך חמישה עשר ימים מיום מסירת הודעת הלקוח, והוראות סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) לסעיף 6 יחולו, בשינויים המחויבים.

תשלום נדחה

10. (א) הוסכם בין לקוח לבין ספק, בעסקה שנעשתה באמצעות כרטיס אשראי, כי תמורת העסקה או חלקה תשולם כעבור שלושים וחמישה ימים או יותר מיום עשיית העסקה, יפסיק המנפיק, בהקדם האפשרי, לחייב את הלקוח בשל אותה עסקה, אם הודיע הלקוח בכתב למנפיק שהנכס שנרכש באותה עסקה לא סופק לו ושהוא ביטל את העסקה. לעניין סעיף זה אין נפקה מינה מי נותן את האשראי ללקוח לצורך ביצוע העסקה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו על המנפיק, גם אם מי שהציג לו את המסמך המעיד על העסקה באמצעות כרטיס אשראי, אינו הספק שהתקשר בעסקה עם הלקוח.

(ג) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מזכותו של המנפיק לחזור ולחייב את הלקוח בשל אותה עסקה, אם נוכח שהנכס שנרכש באותה עסקה סופק ללקוח או שהלקוח לא ביטל את העסקה; המנפיק ימסור ללקוח הודעה המפרטת את הנימוקים לחיוב, לפחות חמישה עשר ימים לפני החיוב בפועל, וימסור ללקוח, לפי דרישתו, עותקי מסמכים שבידו לעניין זה.

הרחבת התחולה

11. הוראות חוק זה, למעט סעיף 10, יחולו גם על חוזה בין לקוח לבין מנפיק שהוא גם הספק של הנכסים הנרכשים באמצעות כרטיס האשראי.

סימן ד': הוראות שונות

סיוע בהחזרת הכרטיס

12. (א) לקוח ימסור, לבקשת המנפיק או נציגו, פרטים על נסיבות האובדן או הגניבה של כרטיס חיוב או על נסיבות הגדלת הסכום כאמור בסעיף 6א וינקוט צעדים סבירים כדי לסייע למנפיק להחזיר לידי את הכרטיס.
- (ב) הפטור מאחריות או הגבלתה, לפי סעיף 5, לא יהיו מותנים בקיום הוראות סעיף קטן (א), ובלבד שהלקוח מסר את הפרטים שנקבעו בתקנות.
- (ג) לא קיים הלקוח את הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט, לפי בקשת המנפיק, לפסוק לו פיצוי שלא יעלה על 2,500 שקלים חדשים; בסעיף זה, "בית המשפט" - בית משפט השלום שבאזור שיפוטו מצוי מקום מגוריו או מקום עסקו של הלקוח.
- (ד) (בוטל).

מסירת הודעה

13. (א) מקום שמדובר בחוק זה על מסירת הודעה, רואים אותה כנמסרת במועד שבו הגיעה אל נמען או אל מענו; נשלחה ההודעה באמצעות הדואר, רואים את המסירה כמבוצעת, אם לא הוכח אחרת, תוך עשרה ימים מיום שדוור מכתב המכיל את ההודעה והנמען על המכתב היה כשורה ודמי המשלוח שולמו מראש או שהמכתב היה פטור מתשלום דמי דואר.
- (ב) הודעות לפי חוק זה יימסרו בדרכים שנקבעו בתקנות, ובאין קביעה כזאת - בדרך מקובלת בנסיבות העניין.

איסור התניה

14. התניה על הוראות חוק זה שאינה לטובת לקוח - בטלה.

פרק ב': עונשין

הפצת כרטיס חיוב ללא חוזה

15. (א) מנפיק לא ישלח ולא ימסור, ביודעין, כרטיס חיוב ללקוח אם הלקוח לא חתם קודם לכן על חוזה כרטיס חיוב; עשה כן המנפיק, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977² (להלן-חוק העונשין).
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף זה בידי חבר-בני-אדם, יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה בו מנהל פעיל, שותף - למעט שותף מוגבל - או עובד מינהל

- בכיר האחראי לאותו תחום, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל אמצעים סבירים להבטחת שמירתו של סעיף זה.
- (ג) הוראות סעיף זה לא יחולו אם כרטיס החיוב נשלח או נמסר בנסיבות האמורות בסעיף 2(ב).
- (ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על סוג כרטיס תשלום כאמור בסעיף 2א.

גניבת כרטיס חיוב

16. (א) הנוטל או המחזיק כרטיס חיוב שלא בהסכמת לקוח, בכוונה להשתמש בו או לאפשר לאחר להשתמש בו, דינו - מאסר שלוש שנים.
- (ב) הנוטל או המחזיק כרטיס חיוב שלא בהסכמת הלקוח, חזקה שהוא מתכוון להשתמש בו או לאפשר לאחר להשתמש בו, זולת אם הוכיח הצדק סביר לנטילה או להחזקה כאמור.
- (ג) בסעיף זה, "נטילה" - כמשמעותה בסעיף 383(ג)(1) לחוק העונשין.

הונאה בכרטיס חיוב

17. המשתמש בכרטיס חיוב או במרכיב ממרכיביו, בכוונה להונות, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מתמירות, דינו - חמש שנים.

החזקת ציוד לזיוף כרטיס חיוב

18. המחזיק בחומר או במכשיר המיועד לייצור כרטיס חיוב של מנפיק או להדפסה, למחיקה להוספת נתונים או לעריכת שינויים על גבי כרטיס חיוב של המנפיק, והכל ללא הסכמת אותו מנפיק, דינו - מאסר שלוש שנים.

שימוש בכרטיס אשראי ללא כיסוי

19. (א) לקוח המשתמש בכרטיס אשראי או המוסר לאחר כרטיס אשראי, בידיעה שהוא עלול להשתמש בו, והכל כשהוא יודע שהשימוש יגרום לחריגה מהמוסכם בחוזה כרטיס האשראי או שהיה לו יסוד סביר להניח שהשימוש יגרום לחריגה כאמור, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, או פי ארבעה מסכום החריגה שבוצעה, לפי הסכום הגדול שבהם.
- (ב) נוצרה יתרת חוב שלא בהתאם לחוזה כרטיס האשראי והחוב לא סולק תוך עשרה ימים מיום שהלקוח נדרש לשלמו, חזקה שהלקוח ידע שהשימוש יגרום לחריגה כאמור בסעיף קטן (א), או שהיה לו יסוד סביר להניח שהשימוש יגרום לחריגה כאמור ועליו הראיה לסתור.

פרק ג': הוראות שונות

דרישה לאישור חוזה אחיד

20. (א) שר המשפטים רשאי לדרוש ממנפיק המתקשר או מתכוון להתקשר עם לקוחות על פי חוזה אחיד, כמשמעותו בחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982,³ כי יגיש בקשה לאישור החוזה לפי פרק ג' לחוק האמור; לא פנה המנפיק תוך זמן שנקבע בדרישה, לא יציע ללקוחותיו להתקשר בחוזה האחיד שעליו חלה הדרישה.
- (ב) שר המשפטים יפרסם בהודעה ב"רשומות", תוך תשעים ימים מיום תחילתו של חוק זה, את רשימת המנפיקים שחובה עליהם לבקש אישור חוזה כאמור בסעיף קטן (א) ואת המועדים להגשת בקשה כאמור.

שינוי סכומים

- 20.א. (א) שר המשפטים רשאי בצו, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את הסכומים הקבועים בסעיף 5.
- (ב) שר המשפטים רשאי בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את הסכום הקבוע בסעיף 12.

פטור

- 20.ב. שר המשפטים, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בתקנות, לפטור סוגים של כרטיסי תשלום מתחולת החוק, כולו או חלקו.

ביצוע ותקנות

21. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, ובמיוחד בדבר -
- (1) חובת מנפיקים למסור ללקוח העתק מהחוזה עליו חתם או לגלות ללקוח, לפי הפירוט והדרך שנקבעו, כל פרט מהותי לגבי תכנו, היקפו ותנאיו של חוזה כרטיס חיוב, לרבות הסיכונים הכרוכים בשימוש בכרטיס חיוב;
 - (2) אופן מסירת כרטיס חיוב מאת מנפיק ללקוח;
 - (3) פרטים במסמך בעסקה או רישומים שעל פיהם יחייב המנפיק את הלקוח בעסקה שנעשתה לפי סעיפים 9 או 10;
 - (4) מסמכים שיש לצרף להודעות של לקוח ושל מנפיק;
 - (5) פרטי הודעות ודרך מסירתן;
 - (6) מען המנפיק למסירת הודעות ולמסירת כרטיס חיוב;
 - (7) חובת מסירת פרטים בידי ספק המנפיק כרטיסי אשראי, ומי שפרטים כאמור יימסרו לו;
 - (8) פרטים שעל הלקוח למסור לפי סעיף 12 ודרך מסירתם;
 - (9) חובת דיווח ופרטי דיווח על חיוב הלקוח בעסקאות שנעשו באמצעות כרטיס חיוב.

תחולה

22. הוראות פרקים א' ו-ג' יחולו על אלה בלבד:

- (1) מנפיק שהוא חברה הרשומה בישראל או שעסקיה בישראל;
- (2) מי שמנפיק כרטיסי חיוב ללקוח ישראלי והמען למסירת הכרטיס הוא בישראל; בפסקה זו, "לקוח ישראלי" - אזרח ישראלי או בעל רשיון לשיבת קבע או לשיבת ארעי בישראל, כמשמעותה בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952⁴.

תחילה

23. תחילתו של חוק זה ששה חדשים מיום פרסומו.

הוראות מעבר

24. (א) חוק זה יחול על חוזה כרטיס חיוב שנכרת לפני תחילתו, בין שהוא חתום ובין שאינו חתום.
- (ב) הוראות סעיף 10 לא יחולו על עסקאות שנעשו לפני תחילתו של החוק.

שמעון פרס	יצחק מודעי
ראש הממשלה	שר המשפטים

חיים הרצוג

נשיא המדינה

* ס"ח התשמ"ו, עמ' 187; התשנ"ד, עמ' 264; התשנ"ו, עמ' 69; התשנ"ח, עמ' 328;
1. ס"ח התשמ"א, עמ' 232; התשנ"ט, עמ' 24.
2. ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
3. ס"ח התשמ"ג, עמ' 8.
4. ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

* * *